

Правно-исторически факултет

2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев – Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; <https://law.swu.bg> e-mail: admin@law.swu.bg

---

КОНСПЕКТ

по дисциплината

„Организация на правосъдието и правозащитните институции“

(Специалност „Право“)

1. Организация на правосъдието в Република България (РБ). Конституционна уредба на съдебната власт. Органи на съдебна власт
2. Принципи на правосъдната дейност в РБ
3. Правен статут на Висшия съдебен съвет
4. Правен статут на Инспектората към Висшия съдебен съвет
5. Система на съдилищата в България – йерархия и подсъдност. Съдилища с обща подсъдност. Съдилища със специализирана подсъдност. Тълкувателна дейност на върховните съдилища
6. Електронно правосъдие
7. Правно положение на съдебния заседател в правосъдната дейност
8. Правозащитна функция на Конституционния съд на РБ
9. Прокуратура на РБ – структура и правомощия. Правен статут на Европейската прокуратура
10. Следствени органи в РБ – структура и правомощия
11. Правен статус на съдиите, прокурорите и следователите – назначаване, освобождаване, несъвместимост, права и задължения
12. Статут на несменяемост на магистратите. Атестиране. Ранг. Повишаване на място. Старшинство на съдия, прокурор и следователи.
13. Правен статус на младшите магистрати и магистратските помощници. Етични правила за поведение
14. Дисциплинарна отговорност на магистратите. Етични правила за поведение
15. Правен статус на съдебните изпълнители
16. Правен статус на съдията по вписванията
17. Правозащитна институция – понятие и видове. Субекти, осъществяващи правозащитна дейност
18. Адвокатура – структура и организация на дейността. Правозащитна дейност на адвоката
19. Медиацията като алтернативен способ за разрешаване на правни и неправни спорове. Правозащитна дейност на медиатора
20. Арбитраж – понятие и видове. Правозащитна дейност на арбитражните съдилища
21. Правозащитна дейност на омбудсмана в РБ. Правомощия на Европейския омбудсман.

Основна литература:

1. Близнашки, Г. *Съдебна власт. Понятие и принципи*. УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2024.
2. Близнашки, Г. *Система на държавните органи*, УИ „Св. Климент Охридски“, С. 2020.
3. Глушков, М. *Дисциплинарна отговорност на магистратите по Закона за съдебната власт*, С. СОФИ-Р, 2015.
4. Желязкова, В. *Арбитражът като способ за решаване на имуществени спорове*, С. Нова звезда, 2019.
5. Которова, Ив. *Европейска прокуратура*, С. Сиела, 2014.
6. Начева, Сн. *Правозащитни институции*, С. Сиби, 2005.
7. Раймундов, П. *Етични въпроси при изпълнение на службата на съдия, прокурор и следовател*, С. Нова звезда, 2017.
8. Семов. Ат. *Най-важното за Правото на ЕС. Наръчник.*, Изд. Институт по европейско право, 2021.
9. Славова, М. *Българският омбудсман*, УИ „Св. Кл. Охридски“. С., 2014.
10. Хаджолян, М. *Съдебната власт*, Варна, 1995, 2008.
11. Чанкова, Д. *Възстановителното правосъдие. Сравнителноправен анализ*, С. Авангард Прима, 2011
12. Чешмеджиева, М. *Институцията омбудсман. Сравнителен анализ, Съюз за стопанска инициатива*, С., 2006 г.
13. Янкулова, Р. *Конституционното правосъдие и защитата на основните права*, С. Сиела, 2020.
14. *Адвокатурата и правата на човека*, Изд. Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“, 2018.

Нормативни актове:

1. Конституция на Република България
2. Закон за съдебната власт
3. Закон за Конституционен съд
4. Закон за адвокатурата
5. Закон за правната помощ
6. Закон за медиацията
7. Закон за арбитража
8. Закон за омбудсмана
9. Закон за частните съдебни изпълнители
10. Наказателно-процесуален кодекс
11. Граждански процесуален кодекс
12. Наредба № 7 от 28 септември 2017 г. за съдебните заседатели
13. Правилник за дейността на омбудсмана
14. Кодекс за етично поведение на българските съдии
15. Кодекс за етично поведение на българските прокурори и следователи
16. Етичен кодекс на съдебните служители
17. Етичен кодекс на адвоката

Международни и европейски правни документи:

1. Всеобща харта на съдиите, приета от Международната асоциация на съдиите (International Association of Judges), 2017 г.
2. Договор за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС)
3. Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи
4. Европейска харта за статута на съдиите, Съвет на Европа, 1998 г.
5. Магна харта на съдиите, Консултативен съвет на европейските съдии (КСЕС), 2010 г.
6. Основни принципи на ООН за независимостта на съдебната власт, въведени с резолюции на Общото събрание на ООН № 40/32 от 29.11.1985 г. и № 40/146 от 13.12.1985 г.
7. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/1939 НА СЪВЕТА от 12 октомври 2017 година за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура
8. РЕГЛАМЕНТ (ЕС, Евратом) 2021/1163 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ от 24 юни 2021 година за установяване на правилата и общите условия за изпълнението на функциите на омбудсмана (Устав на Европейския омбудсман) и за отмяна на Решение 94/262/ЕОВС, ЕО, Евратом
9. Римска харта, приета от Консултативен съвет на европейските прокурори (КСЕП) на 17 декември 2014 г.
10. Харта на основните права на ЕС

Електронни източници:

1. Народно събрание на РБ: <https://www.parliament.bg> ; <https://www.e-justice.bg/>
2. Конституционен съд на РБ: <https://www.constcourt.bg>
3. Министерство на правосъдието: <https://www.justice.government.bg/home>
4. Висш съдебен съвет: <https://vss.justice.bg>
5. Инспекторат към ВСС: <http://www.inspectoratvss.bg>
6. Прокуратура на РБ: <https://prb.bg>
7. Единен портал за електронно правосъдие: <https://ecase.justice.bg/>
8. Европейска прокуратура: <https://www.eppo.europa.eu>
9. Омбудсман на РБ: <https://www.ombudsman.bg/bg/p/za-ombudsmana-1>
10. Висш адвокатски съвет: <https://www.vas.bg>
11. Европейския съд по правата на човека: <https://www.echr.coe.int>

Благоевград, 2026 г.

Съставил: Гл.ас. д-р Ралица Войнова